

Bijlage 1 Opdrachtomschrijving

Meerjarige Isolatieaanpak Koopwoningen

Inleiding

De Transitievisie Warmte (TVW) van de gemeente Heumen, vastgesteld door de raad op 3 februari 2022, is een invulling van een van de ambities uit het Klimaatakkoord, namelijk 100% duurzame warmte in de gebouwde omgeving in 2050. In de TVW geeft de gemeente aan wat de alternatieven voor aardgas zijn. Daarnaast wordt aangegeven op welke manier wijken aardgasvrij gemaakt kunnen worden. Dat is in grote lijnen gebeurd; op welke termijn wijken aan de beurt zijn, wordt niet gezegd. Twee belangrijke uitgangspunten van de TVW van de gemeente Heumen zijn: realistisch en betaalbaar voor iedereen (toegankelijke oplossingen met de laagst maatschappelijke kosten) en starten met besparen en isoleren (adviseren gebouweigenaren over energiebesparende maatregelen). Gestreefd wordt om hierbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij het programma Wijk van de Toekomst dat op dit moment loopt in Malden NO. Daar is al een bewonersgroep actief met het collectief organiseren van energiebesparende maatregelen.

De gestegen energieprijzen en de energiearmoede waar veel inwoners mee te maken hebben, benadrukken het belang en de urgentie om energiebesparende maatregelen te nemen. Isoleren leidt tot minder gasverbruik en daardoor een lagere energierekening en CO₂-reductie. Ook de afhankelijkheid van buitenlands gas wordt hierdoor lager.

Het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) heeft als doel om 2,5 miljoen woningen te isoleren vóór 2030, met de nadruk op 1,5 miljoen slecht geïsoleerde woningen en huishoudens die bij het isoleren het hardst ondersteuning nodig hebben. Eén van de actielijnen is een lokale isolatieaanpak via gemeenten. Gemeenten kunnen hiervoor in drie tranches een specifieke uitkering aanvragen bij het rijk. Daarbij is voor de tweede tranche in 2024 een hoger bedrag beschikbaar dan voor de eerste tranche en is voor de derde tranche in 2025 een gelijk bedrag als de eerste tranche toegezegd door het ministerie van BZK.

De middelen zijn bedoeld voor het ondersteunen van eigenaar-bewoners en VvE's bij het isoleren van woningen waarvan:

- minimaal twee bouwdelen (vloer, dak, gevel, beglazing) nog niet of onvoldoende zijn geïsoleerd én;
- die een beneden gemiddelde WOZ-waarde (voortaan: 'NIP'-woningen) hebben.

De regeling stelt als resultaatverplichting dat er bij het aantal woningen waarvoor de gemeente geld aanvraagt, na vier jaar ook daadwerkelijk minstens één isolatiemaatregel getroffen is.

Doelgroepen

In de inventarisatiefase is een analyse gemaakt van de woningvoorraad en de isolatieopgave in de gemeente met behulp van een GIS-tool, gemeentelijke ambities en beleidsdocumenten en beschikbare middelen.

Uit deze analyse zijn de 3 doelgroepen bepaald:

- Doelgroep A: 'NIP'-woningen onder de categorie 'energiesteun'
- Doelgroep B: Rest 'NIP'-woningen
- Doelgroep C: Doe-het-zelvers

Ten aanzien van spouwmuurisolatie geldt:

Op basis van bouwjaar, visuele inspectie en referentiewoningen wordt een inschatting gemaakt of een nadere technische inspectie van de spouw nodig is.

Ten aanzien van vloerisolatie geldt:

Om vast te kunnen stellen of vloerisolatie aanwezig is, dient in ieder geval via een of meer kruipluiken een inspectie plaats te vinden of en zo ja hoeveel isolatie is aangebracht.

Doelgroep A: 'NIP'-woningen onder de categorie 'energiesteun'

Er loopt op dit moment binnen de gemeente een project met 'energiefixers' die kleine energiebesparende maatregelen toepassen bij huurwoningen, gericht op huishoudens die mogelijk moeite hebben met het betalen van de energierekening, de zogenaamde 'energiesteun'. Er zijn echter ook inwoners met een koopwoning die datzelfde probleem hebben. De gemeente wil deze doelgroep (doelgroep A) extra ondersteuning bieden.

De gemeente wil zoveel mogelijk eigenaar-bewoners van dit type woningen bereiken door in te zetten op een intensieve communicatiecampagne. Naast jaarlijkse inkoop- en adviesacties biedt de gemeente de bewoners een onafhankelijke adviseur aan huis, die zal adviseren over meerdere isolatiemaatregelen (vloer/bodem, (spouw)muur, dak binnenkant en isolerend glas).

Het gaat bij deze doelgroep in onze gemeente om maximaal 810 adressen op basis van bouwjaar en WOZ-waarde. Afhankelijk van het aantal maatregelen dat bewoners in deze groep al hebben uitgevoerd, zal het aantal adressen naar beneden bijgesteld worden.

Stichting Heumen Duurzaam en Groen (stichting HDG)

Een deel van deze doelgroep heeft mogelijk al bezoek gehad van een energiecoach vanuit de stichting Heumen Duurzaam en Groen (stichting HDG). De stichting beschikt over een dossier per adresniveau m.b.t. al verstrekte duurzaamheidsadviezen. In kader van efficiency en om te voorkomen dat tegenstrijdige adviezen worden verstrekt, is vooraf afstemming met stichting HDG wenselijk. Zie bijlage 7 voor meer informatie.

Het is in de aanbestedingsfase niet de bedoeling (zelfs verboden) om in contact te treden met de stichting HDG. Dit is op zijn vroegst aan de orde tijdens de concretiseringsfase.

Taak opdrachtnemer:

Het aan doelgroep A onafhankelijk adviseren aan huis over meerdere isolatiemaatregelen (maximaal 810 adressen). **Denk daarbij aan:**

- bezoek aan huis;
- nagaan welke maatregelen al getroffen zijn en wat nog meer nodig is;
- advies over type maatregel en hoe uit te voeren;
- opvragen van offertes;
- ondersteuning bieden bij aanvraag subsidie NIP bij gemeente en indien nodig bij aanvraag ISDE-subsidie en/of gemeentelijke lening;
- **het uitzetten van een communicatiecampagne (vooraf afgestemd met en met instemming van opdrachtgever).**

Doelgroep B: Rest 'NIP'-woningen

Het soort woningen in gemeente Heumen leent zich voor een collectieve isolatieaanpak. Bewoners binnen de doelgroep komen ook in aanmerking voor een aanvullende subsidie op de ISDE-regeling voor het treffen van isolatiemaatregelen. Het gaat bij deze doelgroep om maximaal 1668 adressen. Dit aantal zal in de praktijk zeer waarschijnlijk naar beneden bijgesteld worden, omdat bewoners al maatregelen getroffen hebben.

Taak opdrachtnemer: Ondersteuning bieden aan doelgroep B voor het aanvragen van een aanvullende subsidie op de ISDE-regeling (maximaal 1668 adressen).

Denk daarbij aan:

- het uitzetten van een communicatiecampagne (vooraf afgestemd met en met instemming van opdrachtgever);
- het organiseren van jaarlijks inkoop- en adviesacties voor de isolatie van het dak, de vloer, de muur en voor isolerend glas met minimaal HR++ kwaliteit;
- ondersteuning bieden door middel van het verstrekken van deskundig advies;
- het beschikbaar stellen van een helpdesk;
- het organiseren van (buurt)adviesacties om de doelgroep te informeren over de mogelijkheden voor hun woningtype.

Voor alle aangeboden ondersteuning geldt, dat deze is in afstemming met en met goedkeur van gemeente Heumen.

Doelgroep C: Doe-het-zelvers

Hierbij gaat het om bewoners uit groep A of B die zelf aan de slag willen. De gemeente stelt daarvoor vouchers ter beschikking waarmee isolatiematerialen aangeschaft kunnen worden. Per adres wordt € 1.000 beschikbaar gesteld voor het aanschaffen van isolatiematerialen. Dit bedrag wordt verhoogd naar € 1.500 wanneer gekozen wordt voor biobased materialen. Voor ISDE-subsidie komt deze doelgroep niet in aanmerking, omdat die alleen kan worden aangevraagd als de maatregelen door een bedrijf worden uitgevoerd.

Taak opdrachtnemer: Het adviseren van isolatiemaatregelen en ondersteuning bieden bij het aanvragen van de voucher. Aanvullend hierop is opdrachtnemer mede verantwoordelijk op correcte uitvoering van de maatregel.

Denk daarbij aan:

- ondersteuning door middel van handleidingen;
- het organiseren van (online) informatieavond(en);
- (telefonisch) advies en ondersteuning bij de NIP-subsidieaanvraag;
- verstrekken van advies over te nemen maatregelen en materiaalkeuze;
- controle op correcte uitvoering van de maatregel.

Voor alle aangeboden ondersteuning geldt, dat deze is in afstemming met en met goedkeur van gemeente Heumen.

Subsidie per maatregel

ISDE

Vanuit de ISDE-regeling wordt subsidie verstrekt op een aantal isolatiemaatregelen. Deze subsidie kan met terugwerkende kracht van 2 jaar vanaf het moment van uitvoering van de maatregelen worden aangevraagd. Bij uitvoering van 2 of meer maatregelen wordt het subsidiebedrag per maatregel verdubbeld, waardoor dit een stimulerend effect heeft.

De ISDE-regeling geldt ook voor een aantal overige maatregelen, zoals voor een zonneboiler, warmtepomp en aansluiting op een warmtenet. Deze maatregelen mogen ook als tweede maatregel gelden om voor de hogere subsidiebedragen in aanmerking te komen.

Nationaal Isolatieprogramma (NIP)

De door de gemeente te verstrekken subsidie vanuit het NIP is aanvullend aan de ISDE-regeling. Bewoners krijgen dus zowel een subsidie van de gemeente Heumen vanuit de NIP-gelden én vragen ISDE-subsidie aan. Ze worden daarbij zoveel mogelijk geholpen. Enige verschil is dat de NIP-subsidie met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023 kan worden aangevraagd, en niet met 2 jaar zoals bij de ISDE-subsidie. Bovendien kan de ISDE pas achteraf aangevraagd worden, terwijl het streven is om de NIP-subsidie rechtstreeks met de factuur te verrekenen zodat bewoners dit niet hoeven voor te schieten.

Projectdoelstellingen

De uitvoering van de opdracht kent de volgende doelstellingen:

1. Rechtmatige en juiste benutting NIP-gelden

De NIP-gelden dienen beschikbaar gesteld te worden aan juist die bewoners, die minder makkelijk in staat zijn zelfstandig hun woning te verduurzamen. De subsidieregeling dient doelmatig en rechtmatig uitgevoerd te worden, waaronder de voorwaarden van SiSa.

2. Managen doelgroepen

Gemeente Heumen heeft 3 doelgroepen bepaald met elk hun eigen financierings-systeem en ontzorgingsaanpak. Per doelgroep dient de voortgang en het succes goed gemanaged te worden, waarbij tijdige bijsturing mogelijk is.

3. Waarborging uitvoering

Door de meerjarige uitvoering van het project én het creëren van meerdere instapmomenten, in combinatie met de juiste campagne-strategieën in de loop van de tijd, zou de al aanwezige druk op de uitvoeringscapaciteit niet verder moeten toenemen. Uitvoering van de maatregelen dient gewaarborgd te zijn, waaronder de uitvoering van het vereiste minimum aantal woningen/ huishoudens.

4. Samenwerking

- Gemeente Heumen

Opdrachtgever zoekt een marktpartij die een optimale invulling geeft aan de onderlinge samenwerking, wat resulteert in een uitstekende dienstverlening en tevreden "stakeholders" tegen acceptabele kosten. Opdrachtnemer acteert als een samenwerkingspartner met een proactieve, meedenkende en flexibele houding, die tijdig en voldoende communiceert met en consulteert bij de opdrachtgever; "geen verrassingen, geen gedoe". Ook draagt hij zorg voor (tijdige) terugkoppeling van behaalde resultaten

- Stichting Heumen Duurzaam en Groen (HDG)

Daarnaast dient de samenwerking opgezocht te worden met de stichting Heumen, Duurzaam en Groen (HDG).

- Lokale/regionale marktpartijen

Eén van de gemeentelijke doelstellingen is de stimulering van de lokale en regionale economie.

5. Ontzorging gemeente Heumen

De opdracht is voornamelijk gericht op ontzorging van de bewoner. Opdrachtgever wenst echter ook zoveel mogelijk door opdrachtnemer ontzorgd te worden in de uitvoering van haar taken.

6. Flexibiliteit concrete invulling van de opdracht

Opdrachtgever heeft een bepaald beeld bij de invulling van de opdracht en wenst mogelijk in de concretiseringsfase onderdelen hiervan in te brengen, mocht beoogd opdrachtnemer dit bij inschrijving niet benoemd hebben.

Gemeentelijke doelstellingen

Naast de geformuleerde projectdoelstellingen hanteert opdrachtgever ook algemene gemeentelijke doelstellingen op al haar inkopen, zoals beschreven in de Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017.

De gemeente Heumen wil met haar inkoop- en aanbestedingsbeleid de volgende doelstellingen realiseren:

- Maximale maatschappelijke toegevoegde waarde voor een marktconforme prijs.
- 100% duurzaamheid van in te kopen leveringen, diensten en werken.
- Stimuleren van werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (social return).
- Economisch meest voordelig inkopen (EMVI): inkopen tegen de beste prijs - kwaliteit verhouding, of gemotiveerd tegen de laagste prijs of laagste kosten berekend op basis van kosteneffectiviteit.
- Rechtmatig en doelmatig inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.
- Een integere, betrouwbare, zakelijke en professionele inkoper en opdrachtgever zijn.
- Stimuleren van lokale en regionale economie.
- Afstemming op het beleid van regiogemeenten, ter bevordering van regionale aanbestedingen.

Kanttekeningen

Het project kent de volgende kanttekeningen c.q. risico's.

Baas in eigen woning

De geformuleerde doelstellingen per doelgroep zijn ambitieus. De gemeente heeft geprognostiseerd hoeveel maatregelen bewoners gaan treffen en hoeveel woningen zullen worden geïsoleerd. Door de hoge energieprijzen en de veranderde tijdsgeest is het urgentiegevoel onder bewoners op dit moment groot. Verduurzaming van particuliere woningen blijft echter weerbarstig; iedere woningeigenaar is baas in eigen woning en beslist zelf om wel of niet te investeren. Ook weten we niet welke maatregelen bewoners in de afgelopen jaren al zelf aan hun woning getroffen hebben, waardoor het aantal woningen onder doelgroep A en B lager kan uitvallen dan ingeschat is.

Resultaatsverplichting

Met de NIP-gelden komt ook een resultaatverplichting om in de woningen waarvoor een specifieke uitkering is aangevraagd (tranche 2 en 3 meegerekend) tenminste één isolatiemaatregel te treffen. We hebben daarvoor t/m 2028 de tijd. Door de intensivering van het aanbod, meer inzet op ontzorging én de gemeentelijke subsidie, lijkt dit haalbaar. Mocht in 2029 blijken dat we niet aan de resultaatverplichting hebben voldaan, dan dient de gemeente de specifieke uitkering naar rato terug te betalen.

Uitvoeringscapaciteit

De beperkte uitvoeringscapaciteit in de isolatiemarkt is een risico. Ondanks het feit dat de aanpak helpt bij het slim benutten en vastleggen van uitvoeringscapaciteit in de markt (door deze bij een partij neer te leggen), blijft de beperkte capaciteit een bedreiging voor het halen van de doelen. Dit speelt landelijk en hier krijgt iedere gemeente mee te maken. Het NIP zal min of meer tegelijkertijd van start gaan in de ons omliggende gemeenten. Dat zal zijn weerslag hebben op de beschikbare uitvoeringscapaciteit.

Problemen vallen te verwachten bij het aantal beschikbare bouwbedrijven, maar mogelijk ook bij de beschikbaarheid van isolatiematerialen. Om de afhankelijkheid van de uitvoerende bedrijven te verminderen, is in onze aanpak daarom ook voorzien in ondersteuning van doe-het-zelf isoleren.

Onvoldoende budget

Het is mogelijk dat de belangstelling groter blijkt dan het beschikbare subsidiebudget. In dat geval zal een prioritering plaats moeten vinden; allereerst de primaire doelgroep bedienen (doelgroep A) en vervolgens prioriteren bij de andere doelgroepen (bijvoorbeeld op volgorde van aanvraag).

Beschikbaar budget

De middelen voor onze aanpak voor 2023-2026 zijn voorlopig € 1.319.070 € 1.325.683 en bestaan uit de specifieke uitkering van de drie tranches van de NIP-regeling.

1e Tranche

Het NIP-budget voor de eerste tranche à € 372.024 is inmiddels ontvangen.

Als aanvulling op het bedrag van de eerste tranche is nog eens € 6.613 beschikbaar gesteld. Dat is bij de aanvraag tweede tranche mee aangevraagd.

2e Tranche

Voor de tweede tranche zijn de middelen al aangevraagd en die bedragen voor Heumen € 575.022 € 549.043 plus een extra bedrag specifiek voor de doelgroep doe-het-zelvers (groot € 5.979 € 25.979).

3^e Tranche

De middelen voor de derde tranche worden voorsnog door het Rijk ingeschat op € 372.024. Het ministerie van BZK heeft aangekondigd dat de tweede en derde tranche ieder een aanvullend budget zullen kennen, maar de hoogte van dit budget is nog niet definitief. Als de beschikbare middelen voor 2024 en 2025 wijzigen, sturen we bij in onze aanpak.

De verantwoording van de ontvangen gelden zal volgens de regels van de specifieke uitkering gaan lopen. Dit betekent dat eind 2026 de gelden van de 1e tranche volledig moeten zijn besteed, eind 2027 de gelden van de 2e tranche en eind 2028 de gelden van de 3e tranche.

	Budget	Status	Verantwoording
1 ^e Tranche	€ 372.024	Toegekend en ontvangen	31 december 2026
	€ 6.613	Aanvraag ingediend	
2 ^e Tranche	€ 549.043	Aanvraag ingediend	31 december 2027
	€ 25.979	Aanvraag ingediend	
3 ^e Tranche	€ 372.024	Inschatting	31 december 2028
Totaal:	€ 1.325.683		

Minimum aantal huishoudens

Voor het beschikbare budget dienen bij een minimum aantal woningen één of meer maatregelen te worden uitgevoerd. Dit minimum aantal betreft:

- Budget 1e tranche: minimaal 214 woningen/huishoudens
- Budget 2e tranche: minimaal 287 woningen/huishoudens
- Budget 3e tranche: (nog onbekend)

Opdrachtverstrekking

Opdrachtgever wenst de gehele dienstverlening rondom de uitvoering van de ontvangen subsidiegelden (1^e t/m 3^e tranche) te laten uitvoeren door dezelfde marktpartij.

Indien opdrachtnemer de opdracht niet naar tevredenheid uitvoert, wenst opdrachtgever de mogelijkheid te hebben tussentijds hiervan afscheid te nemen. De opdracht wordt dan ook in fases verstrekt.

Initiële opdracht

De gunning van de opdracht heeft betrekking op de uitvoering o.b.v. het budget van de 1^e tranche. Tegen het einde hiervan vindt een evaluatie plaats en volgt een besluit voor wel of geen vervolg van de opdracht door gebruik te maken van de optie tot verlenging.

Herzieningsclausule

1^e Verlenging

De initiële opdracht kan worden verlengd met de uitvoering o.b.v. het budget van de 2^e tranche. Tegen het einde hiervan vindt wederom een evaluatie plaats en volgt een besluit voor wel of geen vervolg van de opdracht door gebruik te maken van de 2^e verlengingsoptie.

2^e Verlenging

De opdracht kan worden verlengd met de uitvoering o.b.v. het budget van de 3^e tranche.

Gegunde inschrijver (lees opdrachtnemer) is op verzoek van opdrachtgever verplicht de gehele opdracht (initiële opdracht incl. 1e en 2e verlenging) uit te voeren volgens de aanbestedingsdocumentatie en zijn inschrijving, maar kan de opties tot verlenging niet afdwingen c.q. geen rechten aan ontlenen. Opdrachtgever bepaalt éézijdig of gebruik wordt gemaakt van een verlengingsoptie.